

ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብካዊ መሰላት

10 ታሐሳስ 1948 ዓ.ም.ፈ ብሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ዝፀደቐን ዝተካተተ ድንጋገ 217 ኬ- III )

መከተዊ

ኩባ ዓለም ንናይ ኩሎም ሰባት ተፈጥሮካዊ ክብሪትን ንማዕሪን ዘይገሃሉን ሰብካዊ መሰላትን ምቕባል መሰሪት ነፃነት፡ ፍትሕን ሰላምን ስለ ዝኾነ፡

ንሰብካዊ መሰላት ኩባ ግምት ዘይምክታውን ምጥሓስን ንሕልና ወዲ ሰብ ዘቐሰለን ኮሪሚናዊ ተግባራት ዘስዓበን ምዃኑ ፡ ናይ ዘሪባን ክምነትን ነፃነት ዘለዎ፡ ካብ ፍርሕን ፀገምን ነፃ ዝኾነት ዓለም ንክትህልው ዝለዓለ ትምኒት ደቂ ሰባት ምዃኑ ስለ ዝተከምነሉ፡

ወዲ ሰብ ምልኪን ወፅዓን ንምውጋድ ሓይሊ ንክጥቀም ምክንቲ ከይግደድ ሰብካዊ መሰላት ብሕጊ ክኸበሩ ኮድላዪ ስለዝኾነ፡

ኩባ መንገሃ ሃገራት ምሕዝነታዊ ዝምድናታት ንኸዓቢ ምሕጋዝ ኮድላዪ ስለዝኾነ፡

ህዝብታት ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኩባ ቻርተር ውድብ ሕቡራት መንግስታት ንመሰሪታዊ ሰብካዊ መሰላት፡ ንኸብርን ልዕልነትን ሰብካዊ ፍጡር፡ ንማዕሪ መሰላት ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኩንስትዮን ዘለዎም ክምነት ብምርግጋዎምን ኩባ ዝሰፍሐ ነፃነት ከዓ ማሕበራዊ ምዕባለን ዝሓሸ ደረጃ መነባብርን ንምዝርጋሕ ዝወሰኑን ስለዝኾነ፡

ኩባል መንግስታት ምስ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ብምትሕግጋዝ ሰብካዊ መሰላትን መሰሪታዊ ነፃነታትን ዓለምለካዊ ጠመተን ሓለዋን ምክንቲ ክሪኽቡ ንምፅዓር ዝጠልቡ ስለዝኾነ፡

ክዚ ጠለብ’ ዚ መሊኹ ንክሪጋገፅ ብዛዕባ ክዞም መሰላትን ነፃነታትን ክዚኩቶም ሓባራዊ ግንዛብ ምሓዝ ብጣዕሚ ኮድላዪ ስለዝኾነ፡

ስለዚ ሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት

ኩሎም ህዝብታትን ኩሎም ሃገራትን ከካብ ሕድሕድ ውልቀሰብን ከካብ ሕድሕድ ክፍሊ ማሕበሪጠ ሰብን ነዚ ድንጋገ ክዚ ኩሉ ጊዜ ብምዝካር ክዞም መሰላት ክዚኩቶም ኮኸብሮት ንክሪኽቡ ብምስትምሃርን ብትምህርትን ንክፅዕሩ፡ ከምኹ’ ውን ብሃገራውን ዓለምለካውን ማዕበልቲ ስጉምቲታት፡ ኩባ ህዝብታት ኩባል ሃገራትን ኩባ ግዝኩቶም ኩባ ዘለው ህዝብታትን ሓፈሻውን ግብራውን ተቐባልነትን ሓለዋን ምክንቲ ክሪኽቡ ነዚ ዓለምለካዊ ድንጋገ ሰብካዊ መሰላት ኮዊጅዎ ኮሎ።

ዓንቀፅ 1

ብመንፅር ክብርን መሰልን ኩሎም ሰባት ክንትውለዱ ነፃን ማዕሪን ክዮም። ምስትውዓልን ሕልናን ዝተዓደሎም ብምዃናም ንሕድሕዶም ብሕውነታዊ መንፈስ ክተሓላለዩ ኮለዎም።

ዓንቀፅ 2

ሕድሕድ ሰብ ብዘርኢ፡ ብቀለም፡ ብፆታ፡ ብቋንቋ፡ ብሃይማኖት፡ ብፓለቲካ ወይ ብካልኦት ኮሪኩክያታት፡ ብብሂር ወይ ብማሕበራዊ መበቄል፡ ብሃብቲ፡ ብትውልዲ ወይ ብካልኦት ደረጃታት ኮድልዎ ክንተይተገብሪሉ ኩባዚ ድንጋገ ክዚ ናይ ዝሰፈሩ ኩሎም መሰላትን ነፃነታትን ተጠኝሚ ክዩ።

ብተወሳኺ ሓደ ዜጋ፡ ሃገሩ ነፃ ግዝኩት፡ ብሞግዚት ዝመሓደር፡ ዓርስ ምምሕዳር ዘይብሉ ወይ ኩባ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ሉኦላዊ ገደብ ዝርከብ ክንተኾነ’ ውን ብምኽንያት ናይ ሃገሩ ፓለቲካዊ፡ ሕጋዊ ስልጣን ወይ ዓለምለካዊ ደረጃ ኮድልዎ ኮይፍፀሞን።

ዓንቀፅ 3

ሕድሕድ ሰብ ብህይወት ናይ ምንባር፡ ናይ ነፃነትን ድሕንነትን መሰል ኮለዎ።

ዓንቀፅ 4

ሕድሕድ ሰብ ብባርነት ወይ ብጊልያነት ክግዛክ የብሉን። ባርነትን ናይ ባርያ ንግድን ብዝኾነ ይኹን መልክዑ ክልኩል ክዩ።

ዓንቀፅ 5

ሕድሕድ ሰብ ከቢድ ስቓይ ዘውርድ፡ ጭካኔ ዝመልኦ፡ ኢሰብካዊ ወይ ሰብካዊ ክብሩ ዘዋርድ ኮተሓሕዛ ወይ መቐዓዕቲ ኮይፍፀሞን፡

ዓንቀፅ 6

ሕድሕድ ሰብ ኩባ ዝኾነ ይኹን ቦታ ኩባ ቅድሚ ሕጊ ብሰብካዊ መንነቱ ንክፍለጥ መሰል ኮለዎ።

ዓንቀፅ 7

ኩሎም ሰባት ኩባ ቅድሚ ሕጊ ማዕሪ ኩባ ልዕሊ ምዃናም ብዘይ ኮፈላላይ ናይ ሕጊ ማዕሪ ሓለዋ ክግበሪሎም መሰል ኮለዎም። ኩሎም ሰባት ነዚ ድንጋገ’ ዚ ብምጥሓስን ነዚ ድንጋገ’ ዚ ንምጥሓስ ብዝግበሩ ምልዕዓላትን ካብ ዝበፅሖም ኮድልዎ ሓለዋ ናይ ምርካብ ማዕሪ መሰል ኮለዎም።

ዓንቀፅ 8

ሕድሕድ ሰብ ብሕገ መንግስቲ ወይ ብሕጊ ዝተፈቐዱሉ መሰሪታዊ መሰላት ክንትጠሓስዎ ስልጣን ብዘለዎ ሃገራዊ ቤት ፍርዲ ግቡክ ካሕሳ ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

ዓንቀፅ 9

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኮይከሰርን፡ ኮይተሓዝን ወይ ኮይሕየርን።

ዓንቀፅ 10

ሕድሕድ ሰብ መሰሉን ግቡኩን፡ ከምኹ’ ውን ንዝቐርበሉ ዝኾነ ይኹን ገበናዊ ክሲ ዝምልከቱ ጉዳያት ንምውሳኑ ኩባ ነፃን ዘይኮድላውን ቤት ፍርዲ ብፍትሓውን ዕላውን መንገዲ ንክራኩዩሉ ምሉኡ ማዕርነት ኮለዎ።

ዓንቀፅ 11

ብዘቐፅፅ ገበያን ዝተሸሰሰ ሕድሕድ ሰብ መከላኸሊኡ ኮቐሪኡ ኩብ ዝካተዓሉ ኣዋን ብሕገ ገበያኛ ምዃኑ ክሳብ ዝረጋገፅ ከምንፁህ ሰብ ክቐፀር መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ሓደ ነገር ኩብ ዝተፈፀመሉ ኣዋን ነቲ ጉዳይ ምፍፃም ወይ ዘይምፍፃም ገበያን ምዃኑ ብሃገራዊ ወይ ብዓለምለኸዊ ሕገ ተደንጊጉ ክሳብ ዘይፀንሐ ብሓላፍነት ኮይኡትን። ከምኡ’ ውን ነቲ ገበያ ኩብ ዝፈፀመሉ ኣዋን ነቲ ገበያ ተወሲኑ ካብ ዝነበረ መቐዓዕቲ ንላዕሊ ዝሸብሰድ መቐዓዕቲ ክውሰኖ ኮይግባኡን።

ዓንቀፅ 12

ሕድሕድ ሰብ ብሕገ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወዓኢ ኩብ ልዕሊ ውልቀ ህይወቱ ፡ ቤተሰቡ፣ ገዝኡ ወይ ኩብ ርክባቱ ጣልኝ ዝኹትዎ ኮይህልውን። ኩብ ልዕሊ ክብሩን ዝንኩን በደል ኮይፍፀሞን። ዝኾነ ይኹን ሰብ ከምዚኦም ካብ ዝከመሰሉ ኢድ ኮከታውንት ወይ ከዓ በደል ዝከላኸለሉ ውሕስነት ሕገ ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

ዓንቀፅ 13

ሕድሕድ ሰብ ኩብ ውሽጢ ዝነብሪሉ ሃገር ናይ ምዝውዋርን ምንባርን መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ካብ ዝኾነት ትኹን ሃገር ኣንኮላይ ካብ ሃገሩ ናይ ምውዓኡን ኣንደገና ናብ ሃገሩ ናይ ምምለስን መሰል ኮለዎ።

ዓንቀፅ 14

ሕድሕድ ሰብ ካብ ንህይወቱ ሓደገኛ ዝኾኑ ግፍዕታት ኮምሊጡ ኩብ ካልኦት ሃገራት ዑቕባ ናይ ምሕታትን ናይ ምርካብን መሰል ኮለዎ።

ክዚ መሰል ክዚ ብጭቡጥ ፓለቲካዊ ኩብ ዘይኮኑ ገበያት ወይ ንዕላማታትን መምርሒታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኩብ ዝዓረሩ ተግባራት ኮየገልግልን።

ዓንቀፅ 15

ሕድሕድ ሰብ ዜግነት ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕገ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወዓኢ ዜግነቱ ክቕንጠጥ ወይ ዜግነቱ ናይ ምልዋጥ መሰሉ ክኸልከል ኮይኸኸልን።

ዓንቀፅ 16

ንዓቕመ ኮዳምን ሂዋንን ዝበፀሑ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኮንስትዮን ዘርኢ፣ ዜግነት ወይ ሃይማኖት ኣንተይገደቦም ናይ ምምርዓውን ቤተሰብ ናይ ምምስራትን መሰል ኮለዎም። ኩብ ኮመሰራርታ ሓዳር ፡ ኩብ ኣዋን ሓዳርን ኩብ ኣዋን ፋትሕን ማዕረ መሰል ኮለዎም።

መርዓ ብነፃን ምሉኡ ፋታውን ተመራዓውቲ ጥራይ ይፋፀም

ቤተሰብ ተፈጥሮኦውን መሰሪታውን ጉጅለ ሕብረተሰብ ኦይ። ስለዝኾነ ካብ ሕብረተሰብን ካብ መንግስትን ሓለዋ ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

ዓንቀፅ 17

ሕድሕድ ሰብ ብውልቁ ይኹን ምስ ካልኦት ብሓባር ንብሪት ናይ ምውኅን መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕገ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወዓኢ ንብሪቱ ኮይውሪስን።

ዓንቀፅ 18

ሕድሕድ ሰብ ናይ ኮተሓሳስባ ፡ ሕልናን ሃይማኖትን ነፃነት ኮለዎ። ክዚ መሰል ክዚ ሕድሕድ ሰብ ሃይማኖቱ ወይ ኣምነቱ ንምልዋጥ ፡ ከምኡ’ ውን ንብሕቱ ወይ ምስ ካልኦት ብሓባር ኮይኑ ብዕሊ ወይ ብውልቁ ብዛዕባ ሃይማኖቱ ወይ ኣምነቱ ክሰብኽ ፡ ክትግብር፣ ከምልኽ ወይ ክብዕል ንዘለዎ ነፃነቱ የጠቓልል።

ዓንቀፅ 19

ሕድሕድ ሰብ ናይ ምሕሳብን ሓሳቡ ናይ ምግላፅን ነፃነት ኮለዎ። ክዚ መሰል ክዚ ብዘይ ኢድ ኮከታውንት ባዕላዊ ኮተሓሳስባ ናይ ምሓዝ ፡ ብዘይ ናይ ዶብ ማዕገቲ ካብ ዝኾነ ይኹን ሜላ መራኽቢ ሓበጭታን ሓሳብን ናይ ምንዳይ፣ ምቕባልን ምትሕልላፍን ነፃነት’ ውን የጠቓልል።

ዓንቀፅ 20

ሕድሕድ ሰብ ብሰላም ናይ ምክካብን ምውዳብን ነፃነት መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብማሕበር ንኸውደብ ኮይግደድን።

ዓንቀፅ 21

ሕድሕድ ሰብ ብቁጥታ ወይ ብነፃ መሪዓ ብዝተመሪፁ ወከልቱ ኮቢሉ ኩብ መንግስቲ ሃገሩ ናይ ምስታፋ መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብህዝባዊ ኮገልግሎታት ሃገሩ ብማዕረ ናይ ምጥኝም መሰል ኮለዎ።

ድልየት ህዝቢ መሰሪት ስልጣን መንግስቲ ክኸውን ኮለዎ። ክዚ ድልየት ክዚ ብምስጢር ወይ ብተመሳሳሊ መንገዲ በብጊዜኡ ብዝካየድ፣ ኩሉ ብማዕረ ዝሳተፈሉን ኮጠቓላልን ብዝኾነ ትኽክለኛን ነፃን ናይ ምድማፅ ስርዓት ክግለፅ ኮለዎ።

ዓንቀፅ 22

ሕድሕድ ሰብ ኮባል ሕብረተሰብ ከም ምዃኑ መጠን መሰል ማሕበራዊ ውሕስነት ኮለዎ። ከምኡ’ ውን ብሃገራዊ ዓዕርን ብዓለም ለኸዊ ምትሕብባርን ምስ ውዳቤን ሃብትን ሕድሕድ መንግስቲ ብዝሰማማዕ መልኩዑ ንክብሩን ንነፃ ዕቤት ሰብካዊ መንነቱን ኮይለይቲ ዝኾኑ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን መሰላቱ ክረጋገፁሉ መሰል ኮለዎ።

ዓንቀፅ 23

ሕድሕድ ሰብ ንስራሕ ፡ ንነፃ መሪዓ ዓይነት ስራሕ፣ ንፋትሓውን ምቕኡን ኩነታት ስራሕን ስራሕ ከይስክን ንዝግበር ሓለዋን መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብዘይ ኮድልዎ ንግዲ ዓይነት ስራሕ ማዕረ ክፍሊት ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ኮብ ስራሕ ዝርከብ ሰብ ሰብኦዊ ክብሩን ክብሪ ቤተሰቡን ዝሕለወሉ ኮድላዪ ክንተኾይኑ' ውን ብካልኦት ማሕበራዊ ውሕስነታት ዝድገፍ ፍትሓውን ዘተባብዕን ዓማ ሪሃፁ ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ሪብሓታቱ ንምርግጋፅ ማሕበራዊ ሞያ ናይ ምጥያሽን ኮባል ናይ ምኒንን መሰል ኮለዎ።

ዓንቀፅ 24

ሕድሕድ ሰብ ናይ ስራሕ ሰዓት ዕሪፍቲ፤ ናይ መዘናግዒ ጊዜ፤ ከምኡ' ውን ፍትሓዊ መጠን ሰዓታት ስራሕን መሃዶ ዝኸፈለሎም ህዝባዊ ብዓላትን ክህልዉዎ መሰል ኮለዎ።

ዓንቀፅ 25

ሕድሕድ ሰብ ንጥዕናን ድሕነትን ዓርሱን ቤተሰቡን ዝበቐዕ ደረጃ መንባብር ክንኮላይ ምግብ፤ ክዳን ፤ መንበሪ ገዛ፤ ሕክምናን ኮድለይቲ ማሕበራዊ ክገልግሎታትን ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ። ከምኡ' ውን ስራሕ ክንትስኡን ፤ ክንትሓምም፤ ኮካለ ጉዳኡ ክንትኸውን ካብ ሰብ ሓዳር ሓዲኦም ክንትመውት፤ ክንትሸምግል ወይ ካልኦት ልዕሊ ቁፅፅሩ ዝኾኑ ፀገማት መንባብር ክንተጋጥምዎ ድሕነቱ ንክሕለወሉ መሰል ኮለዎ።

ኮዴታትን ህፃናትን ፍሉይ ክንከንን ሓገዝን ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎም። ብሕጋዊ ወይ ብዘይሕጋዊ መርኅ ዝውለዱ ኩሎም ህፃናት ብማዕሪ ማሕበራዊ ሓለዋ ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎም።

ዓንቀፅ 26

ሕድሕድ ሰብ ዕድል ትምህርቲ ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ። ትምህርቲ ክንተውሓደ ኮብ ቀዳማይን መሰሪታውን ብርክታት ብነፃ ክወሃብ ኮለዎ። ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ ግድነታዊ ክኸውን ኮለዎ። ቴክኒካውን ሞያውን ትምህርቲ ብሓፈሻ ክማለክ ኮለዎ። ዕድል ላዕለዋይ ብርኪ ትምህርቲ ድማ ኮብ ብቐፃት ተመሰራቱ ብማዕሪ ክወሃብ ኮለዎ።

ትምህርቲ ኮብ ምሉኡ ምዕባለ ሰብኦዊ ፍጡርን ኮብ ምጥንኻርን ምኽባርን ሰብኦዊ መሰላትን መሰሪታዊ ነፃነታትን ዘተኮሪ ክኸውን ኮለዎ። ትምህርቲ ኮብ መንጎ ኩሎም መንግስታት ፤ ዘርኦዊ ወይ ሃይማኖታዊ ጉጅለታት፤ ምርድዳኡ፤ ምክክኩልን ምሕዝባትን ዘማዕብል ክኸውን ኮለዎ። ብተወሳኺ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ሰላም ንምዕኝብ ንዘካይዶም ተግባራት ክሕግዝ ኮለዎ።

ዓንቀፅ 27

ሕድሕድ ሰብ ኮብ ባህላዊ ህይወት ሕብረተሰብ ብነፃ ንክሳተፍ፤ ካብ ኪነት ተጠኝሚ ክኸውን፤ ኮብ ሳይንሳዊ ምዕባለ ብፅሒቱ ንክበርክትን ካብ ውፅኢቱ ንክጥቀምን መሰል ኮለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ባዕሉ ካብ ዝፈጠሮ ሳይንሳዊ፤ ስነ ፅሑፋዊ ወይ ኪነታዊ ውፅኢታት ሞራላውን ንዋታውን ሪብሓታቱ ንክሕለወሉ መሰል ኮለዎ።

ዓንቀፅ 28

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኮብዚ ድንጋገ ኦዚ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ዝረጋገፀሉ ማሕበራውን ዓለም ለኻውን ስርዓት ናይ ምርካብ መሰል ኮለዎ።

ዓንቀፅ 29

ዝኾነ ይኹን ሰብ ነቲ ብሕታዊ መሪጋገዒ ነፃን ዝተማልኡን ምዕባለ ሰብኦዊ መንነቱ ዝኾነ ሕብረተሰብ ዝፍፁሞም ግቡኦት ኮለዉዎ።

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኮብ ኮጠቓቕማ መሰላቱን ነፃነታቱን ንመሰላትን ነፃነታትን ካልኦት ንምቐባልን ንምኽባርን፤ ኮብ ሓደ ዲሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ ዘድልዩ ስነ ምግባር፤ ፀጥታን ድሕነትን ንምምላክን ተባሂሉ ብሕጊ ንዝተወሰኑሉ ማዕቀባት ጥራሕ ተገዛኢ ይኸውን።

ኦዞም መሰላትን ነፃነታትን ኦዚኦቶም ብዝኾነ ይኹን መንገዲ ኮንዓር ዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ክትግበሩ ኮይኸኩሉን።

ዓንቀፅ 30

ካብ ውሽጢ ኦዚ ድንጋገ ኦዚ ዝኾነ ይኹን መንግስቲ፤ ጉጅለ ወይ ውልቀ ሰብ፤ ኮብዚ ድንጋገ ኦዚ ካብ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ንገሊኦም ንምጥሓስ ኮብ ዝዓለመ ምንቁስቓስ ንክሳተፍ ወይ ዝኾነ ይኹን ተግባር ንክፍፅም መሰል ከም ዘለዎ ዝሕብር ተገድሩ ዝትርጎም ውሳኔ የለን።